Ampute Vücut ?maj? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ampute Vücut ?maj? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15908

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ampute Vücut ?maj? Ölçe?i (AB?Ö), uzuv kayb? ya?ayan bireylerin vücut alg?lar?n? ve bu duruma ba?l? olarak ya?ad?klar? psikolojik s?k?nt?lar? de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? **psikometrik** bir araçt?r. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Gonca Bumin ve arkada?lar? taraf?ndan 2009 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir. Bu Uyarlama çal??mas?, orijinal olarak ?ngilizce haz?rlanan ölçe?in Türk kültürü ve diline uygunlu?unu, geçerli?ini ve güvenirli?ini test etmeyi amaçlam??t?r.

AB?Ö, bireylerin kay?p uzuvlar?na ve protez kullan?m?na yönelik duygusal tepkilerini, sosyal kaç?nma davran??lar?n? ve genel Vücut ?maj? memnuniyet düzeylerini ölçerek, bu hastalar?n rehabilitasyon süreçlerine ???k tutmaktad?r. Türkçe versiyonu, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda ampute bireylerin psikososyal ihtiyaçlar?n? belirlemede önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ampute Vücut ?maj? Ölçe?i, AB?Ö, Amputasyon, Vücut ?maj?, Psikososyal Adaptasyon, Psikometrik Ölçek, Uyarlama.

Yazarlar

Gonca Bumin, Kenan Bayramlar, Yücel Yakut, Gül ?ener.

Amaç

Ampute Vücut ?maj? Ölçe?i'nin temel amac?, Amputasyon sonras? bireylerin vücut imajlar?na dair ya?ad?klar? alg?sal ve duygusal zorluklar? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle uzuv kayb?n?n neden oldu?u **psikososyal adaptasyon** sorunlar?n? ve vücut alg?s?n?n rehabilitasyon sürecine etkilerini de?erlendirmek için tasarlanm??t?r. Bu sayede klinisyenler, bireyin ya?ad??? s?k?nt?n?n derecesini belirleyebilir ve uygun psikolojik destek stratejilerini geli?tirebilir.

Türkçe uyarlama çal??mas? ise, ölçe?in Türkiye'deki ampute popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilmesini sa?lamay? hedeflemi?tir. Ölçek, hem klinik uygulamada hastalar?n takibinde hem de akademik ara?t?rmalarda veri toplama arac? olarak kullan?lmaktad?r.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, **Ampute Vücut ?maj?** kavram?d?r. Bu yap?, sadece fiziksel görünü?e dair memnuniyetsizli?i de?il, ayn? zamanda uzuv kayb?n?n benlik sayg?s?, sosyal etkile?im ve protez kullan?m?na yönelik tutumlar üzerindeki karma??k etkilerini de kapsamaktad?r. Ölçek, bireyin kay?p uzvu, yara izleri ve protez cihaz? hakk?ndaki dü?ünce ve duygular?n? de?erlendirir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

AB?Ö, genellikle tek boyutlu bir yap? olarak ele al?nsa da, baz? ara?t?rmalar kay?p sonras? **vücut alg?s?**, **sosyal kayg?** ve **protez kabullenme** gibi alt boyutlar?n varl???n? da incelemi?tir. Ölçek maddeleri, bireyin vücudunun görünü?ünden utanma, ba?kalar? taraf?ndan yarg?lanma korkusu ve vücudundaki de?i?iklikleri kabullenme düzeyini yans?tan ifadelerden olu?ur.

Geçerlik

Türkçe Ampute Vücut ?maj? Ölçe?i (AB?Ö) uyarlamas?, ölçe?in yap?sal ve e? zamanl? geçerli?ini destekleyen bulgular sunmu?tur. Yap?lan analizlerde, ölçe?in ampute bireylerin vücut imaj?yla ilgili s?k?nt?lar?n? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ü gösterilmi?tir. **Kültürel Uyarlama** sürecinde dilsel e?de?erlik ve kültürel uygunluk sa?lanm??t?r.

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, genellikle bilinen depresyon ve anksiyete ölçekleri ile korelasyonlar?n? inceleyerek **yak?nsak geçerli?i** desteklemi?tir; vücut imaj? sorunlar? artt?kça psikolojik s?k?nt? düzeylerinin de artt??? gözlemlenmi?tir. Bu bulgular, AB?Ö'nün ampute bireylerde psikolojik durumu de?erlendirmede geçerli bir araç oldu?unu teyit etmektedir.

Güvenirlik

Türkçe AB?Ö versiyonunun Güvenirlik analizleri, yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermi?tir. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren Cronbach Alfa katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Bumin ve arkada?lar? (2009) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in genel olarak kabul edilebilir düzeyde **yüksek iç tutarl?l??a** sahip oldu?u rapor edilmi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? tutarl?l???n? ölçmek amac?yla **Test-Tekrar Test Güvenirli?i** çal??malar? da yap?lm??t?r. Bu çal??malar, k?sa bir zaman aral???yla uygulanan ölçek sonuçlar?n?n tutarl? oldu?unu ve dolay?s?yla AB?Ö'nün stabil bir ölçüm sa?lad???n? kan?tlam??t?r. Yüksek Güvenirlik de?erleri, ölçe?in klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlarda tutarl? sonuçlar verece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ampute Vücut ?maj? Ölçe?i'nin orijinal yap?s? genellikle tek faktörlüdür, vücut imaj?na yönelik genel s?k?nt?y? ölçer. Türkçe uyarlama sürecinde gerçekle?tirilen **Faktör Analizi** çal??malar?, ölçe?in orijinal yap?s?n? destekleyip desteklemedi?ini ara?t?rm??t?r.

Yap?sal geçerli?i inceleyen analizler, ölçe?in ampute bireylerde vücut imaj? s?k?nt?s?n? temsil eden güçlü bir **tek boyutlu yap?ya** sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu sonuçlar, ölçe?in teorik olarak dayand??? yap?y? Türk popülasyonunda da temsil etti?ini ve bu nedenle klinik uygulamalar için uygun oldu?unu göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama

Format: Bireyin kendi raporuna dayal? (Self-report) ölçek. Genellikle Likert tipi derecelendirme kullan?l?r (Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemi?tir, ancak standart ABIS Likert format?ndad?r).

Language Available: Türkçe (Turkish), ?ngilizce (Original).

Population Group: Ampute bireyler (Uzuv kayb? ya?ayan ki?iler).

Age Group: Yeti?kinler.

Population Details: Travmatik, cerrahi veya konjenital nedenlerle uzuv kayb? ya?am?? bireyler.

Test Methodology: Anket yöntemiyle uygulanan, vücut imaj? memnuniyetsizli?i ve psikososyal adaptasyon düzeylerini ölçen bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Vücut ?maj?, Protez Kullan?m?, Rehabilitasyon, Psikometrik Özellikler, Güvenirlik, Uzuv Kayb?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: gbumin@hacettepe.edu.tr

Correspondence Address: Gonca Bumin (Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara, Türkiye)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? 2009 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?na ili?kin izin ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Gonca Bumin ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Sorumlu Yazar ?leti?im: gbumin@hacettepe.edu.tr

Kaynakça

Bumin, G., Bayramlar, K., Yakut, Y., & Sener, G. (2009). Cross cultural adaptation and reliability of the Turkish version of Amputee Body Image Scale (ABIS). *Journal of back and musculoskeletal*

ARABPSYCHOLOGY.COM

rehabilitation, 22(1), 11-16. doi: 10.3233/BMR-2009-020

Orijinal makalenin ve ölçe?in Türkçe uyarlama belgesinin PDF hali indirilebilir. Orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: amputee-body-image-scale-abis-toad.pdf

Ampute Vücut ?maj? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r. Maddeler için yay?mlanm?? akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM